

Охорона рослинного і тваринного світу

Практична робота

Тема: Ознайомлення з Червоною книгою України, рідкісними видами рослин і тварин, що занесені до неї.

Мета: ознайомитись з рослинами і тваринами, що занесені до Червоної книги України, сприяти збереженню біорізноманіття в природі.

Обладнання: Червона книга України. Харків 2002.

Теоретична частина

У зв'язку з інтенсифікацією господарської діяльності, посиленням негативного впливу на довкілля більшості антропогенних факторів, погіршенням і зменшенням біологічних ресурсів і біорізноманіття збереження фауни й флори в усьому світі стало одним з найактуальніших завдань сучасності. Особливо гостро ця проблема постала у розвинених країнах, а в Україні — в останні десятиріччя. Тому з 1970 р. не тільки вчені-екологи, а й політичні діячі та громадськість багатьох країн розпочали активну боротьбу за збереження й відтворення рослинного й тваринного світу. З'явилися важливі міжнародні документи з цієї проблеми, конвенції, угоди, в тому числі — Червона книга Міжнародного союзу охорони природи та природних ресурсів. Європейський червоний список тварин, Червоні книги ряду країн.

У жовтні 1992 р. Верховна Рада України з метою збереження й відтворення біологічного різноманіття, охорони рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тварин і рослин затвердила «Положення про Червону книгу України». Слід сказати, що перше видання «Червоної книги України», коли Україна ще входила до складу СРСР, вийшло в 1980 р. Тоді в

ньому було вміщено 85 видів тварин і 151 вид вищих рослин. За 14 років, що минули і того часу, ситуація значно погіршилася.

У квітні 1994 р. вийшов перший том «Червоної книги України» другого видання цього довідника. У першому томі Червоної книги України вміщено вже 382 види тварин.

Відомості про кожен вид (підвид) розміщено в систематичному порядку за загальноприйнятою класифікацією; дається назва виду латинською й українською мовами, дано статус (категорію рідкісності), поширення в Україні та за її межами, місця мешкання, чисельність, особливості біології, заходи щодо охорони, рекомендації. Види розділено на шість категорій: зниклі види відмічені цифрою 0, зникаючі - I, вразливі - II, рідкісні - III, невизначені - IV, недостатньо відомі - V, відновлені - VI.

Червона книга України - результат дуже клопіткої і важливої праці багатьох вчених з наукових інститутів Національної Академії Наук: Інституту зоології, Інституту біології південних морів, Інституту ботаніки, а також природничих музеїв, заповідників, біологічних факультетів університетів і педагогічних інститутів, сільськогосподарських та лісотехнічних інститутів та інших закладів.

Червона книга України є основним державним документом, у якому вміщено узагальнені відомості про сучасний стан видів тварин і рослин України, що перебувають під загрозою зникнення, та заходи щодо їх збереження й науково обґрунтованого відтворення. Вона є основою для розробки подальших дій, спрямованих на збереження й відтворення біорізноманіття в Україні. Занесені до Червоної книги види тварин і рослин підлягають особливій охороні.

За організацію збереження й відтворення тварин і рослин, занесених до Червоної книги, несуть відповідальність Кабінет Міністрів України, Ради народних депутатів, місцеві державні адміністрації, виконавчі органи місцевого самоврядування, Мінекобезпеки України.

У „Положенні про Червону книгу України" передбачається ціла низка заходів щодо організації й відтворення видів тварин і рослин — від моніторингу за станом популяцій, створення заповідних об'єктів, банків генофонду зникаючих видів до проведення широкої виховної роботи серед населення, встановлення підвищеної кримінальної, адміністративної та матеріальної відповідальності за знищення або пошкодження зникаючих видів тварин чи рослин.

Ведення Червоної книги України покладено на Міністерство охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки. Фінансується ця справа за рахунок державного бюджету. Офіційно Червона книга має перевидаватися не рідше одного разу на 10 років. Створено національну комісію з питань Червоної книги України, яка відповідає за її наукове забезпечення, підготовку пропозицій, розробку заходів, контроль за їх виконанням, координацію діяльності. Державний контроль за дотриманням вимог щодо охорони й відтворення видів рослин і тварин, занесених до Червоної книги України, здійснює Мінекобезпеки України.

Хід роботи

Завдання 1

Ознайомитись з категоріями об'єктів Червоної книги України. Заповнити таблицю 1.1

Таблиця 1.1

Категорія	Рослини	Тварини
0 – зниклі		
I – зникаючі		

II - вразливі		
III – рідкісні		
IV - невизначені		
V – недостатньо відомі		
VI - відновленні		

Завдання 2.

Ознайомитись із рослинами Червоної книги України, заповнити таблицю 2.1

Таблица 2.1

[illegible]

[illegible]

--	--	--	--	--

Завдання 3.

Ознайомитись із тваринами Червоної книги України, заповнити таблицю 3.1

Таблиця 3.1

№ п/п	Назва тварин	Ареал	Причини зникнення	Заходи з охорони
1				
2				
3				

4				
5				

Завдання 4.

Ознайомитись із рідкісними рослинами і тваринами області (регіону).

4.1 Виписати рідкісні рослини і тварини області (регіону) що занесенні до Червоної книги України.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There is a small dark mark or smudge near the top left corner.

4.2 Дати характеристику рідкісної рослини (за вибором).

[illegible]

[illegible]

4.3 Описати рідкісну тварину(за вибором).

[illegible]

Завдання 5. Рекомендувати комплекс природоохоронних заходів по охороні та збереженню зникаючих видів фауни і флори області (регіону).

[illegible]

1. Значення рослин і тварин в природі. 2. Вплив людини на органічний світ. 3. Рослини і тварини, що занесені до Червоної книги України. 4. Категорії об'єктів Червоної книги України	1. Визначити рідкісні рослини і тварини в природі 2. Давати рекомендації щодо збереження рослин і тварин, занесених до Червоної книги України.
---	---

Контрольні питання для самоперевірки та захисту роботи

1. Які складові компоненти біоценозу?
2. Які причини вимирання окремих видів тварин?
3. В чому полягають проблеми охорони рослинного світу України?
4. Як здійснюється охорона вимираючих та рідкісних видів тварин?
5. Які особливості розміщення природного заповідного фонду України?
6. Які заповідники є на території України?
7. Які види рослин підлягають особливій охороні в Україні?
8. Які види тварин підлягають особливій охороні в Україні?
9. Які причини зникнення біорізноманіття в області (регіоні)?

Оцінка _____

Викладач _____